

Skonsolidowane sprawozdanie na temat informacji niefinansowych zgodnie z § 289b ust. 3 HGB i § 315b ust. 3 HGB [HGB – niemiecki kodeks handlowy]

Na podstawie europejskiej dyrektywy w zakresie Corporate Social Responsibility (CSR) [społecznej odpowiedzialności biznesu] za rok obrotowy 2017 po raz pierwszy w prawie handlowym kodyfikacji podlegają wymogi sprawozdawcze dotyczące informacji niefinansowych. Munich Re realizuje te wymogi poprzez wyodrębnione sprawozdanie na temat informacji niefinansowych dla całej grupy kapitałowej i publikuje je oddzielnie obok skonsolidowanego sprawozdania z działalności. Celem tego sprawozdania jest zwiększenie przejrzystości w zakresie ekologicznych i społecznych aspektów działalności Munich Re. Dodatkowo, aspekt zrównoważonego rozwoju przesuwają się na pierwszy plan regularnej sprawozdawczości i pełni funkcję elementu wiążącego z regularną sprawozdawczością finansową, samemu jednak nie podejmując zagadnień finansowych.

Niniejszy raport obejmuje informacje niefinansowe spółki Münchener Rück AG oraz grupy Munich Re. Przedstawione poniżej objaśnienia dotyczą, o ile nie zostało to inaczej wzmiankowane, grupy kapitałowej i Münchener Rück AG wspólnie.

Model biznesowy

Munich Re jest należącym do światowej czołówki towarzystwem, którego głównym przedmiotem działania jest podejmowanie ryzyka. Łączymy ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekurację pod jednym szyldem i zabezpieczamy na rynku ryzyk wszystkie istotne elementy łańcucha tworzenia wartości.

Nasze działające na całym świecie jednostki reasekuracyjne występują – poza nielicznymi wyjątkami – pod jedną marką Munich Re. Oferujemy naszym klientom kompletną paletę produktów, od tradycyjnej reasekuracji do innowacyjnych rozwiązań w zakresie podejmowania ryzyka. Do obszaru działania reasekuracji należą oprócz spółki Münchener Rück AG także towarzystwa ubezpieczeń specjalistycznych, których działalność uwarunkowana jest posiadaniem szczególnych kompetencji w zakresie kreowania rozwiązań.

W ramach ERGO Group AG (ERGO) działamy jako ubezpieczyciel bezpośredni w prawie wszystkich rodzajach ubezpieczeń: życiowych, chorobowych oraz majątkowych i osobowych. Trzon działalności skupia się przede wszystkim na Niemczech, zaś aktywność zagraniczna koncentruje się na Europie Środkowej i Wschodniej, a w Azji przede wszystkim na Indiach i Chinach.

Spółka MEAG zarządza globalnymi inwestycjami kapitałowymi Munich Re i oferuje swoje kompetencje także prywatnym i instytucjonalnym inwestorom spoza Grupy.

Model funkcjonowania Munich Re zdefiniowany jest przez działania przewidujące, zabezpieczające i świadome odpowiedzialności. Od ponad 130 lat Munich Re podejmuje na całym świecie wysoce zróżnicowane rodzaje ryzyk, dzięki czemu udało się wypracować w długim okresie wartość dodaną. Jesteśmy przekonani, że możemy

realizować ten model funkcjonowania z powodzeniem także w przyszłości jedynie poprzez zrównoważone działania. Pod tym pojęciem rozumiemy pogodzenie wymagań ekonomicznych, ekologicznych i społecznych. Przy tym aktywnie angażujemy naszych lokalnych i globalnych Stake-holder [interesariuszy], w szczególności naszych inwestorów, klientów i pracowników.

Dalsze wyjaśnienia dotyczące struktury grupy kapitałowej, naszych rynków i produktów znajdziecie Państwo w naszym skonsolidowanym sprawozdaniu z działalności za rok 2017 w rozdziale „Grupa”.

Rozgraniczenie zagadnień podlegających sprawozdaniu

Munich Re nie stosuje w celu sporządzenia odrębnego (grupowego) sprawozdania na temat informacji niefinansowych powszechnie stosowanych w kraju i za granicą zasad ramowych w zakresie sprawozdawczości o zrównoważonym rozwoju (np. Deutscher Nachhaltigkeitskodex [niemiecki kodeks zrównoważonego rozwoju] lub Global Reporting Initiative). Tego typu zasady ramowe opierają się na różnych definicjach istotności, co skutkuje takim doбором zagadnień, który nie nadaje się do prezentacji niefinansowych aspektów działalności Munich Re w odrębnym (grupowym) sprawozdaniu na temat informacji niefinansowych. W Munich Re wybór zagadnień podlegających sprawozdaniu odbywa się w ramach dwustopniowego wewnętrznego procesu selekcyjnego.

W pierwszym kroku następuje identyfikacja potencjalnych tematów przez wydziały Group Human Resources, Group Compliance und Economics, Sustainability & Public Affairs. Uwzględnia się przy tym wpływ na zdefiniowane w ustawodawstwie kwestie dotyczące środowiska, pracowników i spraw socjalnych, praw człowieka oraz zwalczania korupcji.

Następnie te zidentyfikowane zagadnienia są omawiane na poziomie międzyresortowym pod kątem ich istotności dla zrozumienia działalności, wyników działalności oraz sytuacji Grupy. To sprawdzenie przeprowadza się za pomocą jednolitego katalogu kryteriów, który obejmuje m.in. regularną sprawozdawczość dla Zarządu i Rady Nadzorczej oraz uwzględnienie w systemie zarządzania ryzykiem.

W wyniku procesu selekcyjnego wyszczególniono następujące kwestie, istotne pod względem sprawozdawczym:

- Munich Re jako pracodawca pierwszego wyboru oraz różnorodność jako strategiczny czynnik sukcesu
- zwalczanie korupcji i przekupstwa
- Corporate Responsibility [odpowiedzialność biznesu] w zakresie ubezpieczeń i inwestycji kapitałowych

Obszar tematyczny odpowiedzialności biznesu w zakresie ubezpieczeń i inwestycji kapitałowych zawiera informacje dotyczące zdefiniowanych ustawowo aspektów: środowiska, spraw społecznych i praw człowieka.

Zarządzanie ryzykiem w zakresie aspektów niefinansowych

Istotne ryzyka niefinansowe są uwzględniane w Munich Re obok ryzyk finansowych w wewnętrznym procesie zarządzania ryzykiem. Sprawozdanie na ten temat znajduje się w wewnętrznym i zewnętrznym raporcie ryzyka oraz w sprawozdawczości regulacyjnej. Ocena i monitorowanie ryzyk stanowią niezależny zakres kompetencji działu Integrated Risk Management.

Rejestrowanie i ocena ryzyk w zakresach wymaganych przez ustawodawstwo (np. ryzyka dla społeczeństwa i środowiska) odbywa się w szczególności w ramach oceny ryzyk związanych z reputacją. Ryzyka reputacyjne identyfikujemy, analizujemy, oceniamy oraz sterujemy nimi za pomocą procedur jakościowych. Reputational Risk Committees (RRC) [komitety ds. ryzyka reputacyjnego] w poszczególnych jednostkach oceniają konkretne kwestie związane z reputacją oraz potencjalne ryzyka reputacyjne przy poszczególnych zdarzeniach, dokonują również przeglądu ryzyk środowiskowych, socjalnych i związanych z governance [ład korporacyjny] (ryzyka ESG). RRC dokonują dokładnego rozeznania na temat możliwego prawdopodobieństwa wystąpienia oraz dotkliwości następstw, a następnie decydują, czy dane ryzyko reputacyjne należy zaszeregować jako krytyczne. W wewnętrznym raporcie ryzyka regularnie objaśniamy najważniejsze przedyskutowywane w RRC ryzyka reputacyjne.

W roku obrotowym nie ujawniły się żadne istotne zdarzenia, które mogłyby prowadzić z dużym prawdopodobieństwem do wystąpienia poważnych, negatywnych skutków dla środowiska, pracowników i społeczeństwa.

Munich Re jako pracodawca pierwszego wyboru – różnorodność jako czynnik sukcesu

Dla Munich Re jako grupy przedsiębiorstw bazujących na wiedzy, utalentowani i efektywni pracownicy ze swoimi kompetencjami i wiedzą, tworzą fundament sukcesu przedsiębiorstwa. Ich rekrutowanie, rozwijanie i utrzymanie jest jednym z dwóch głównych celów stosowanej przez nas polityki personalnej. Drugim celem tej polityki jest promowanie różnorodności jako strategicznego czynnika sukcesu Munich Re.

Zarządzanie personelem jest zasadniczo prowadzone w sposób zdecentralizowany przez wyspecjalizowane dla danej jednostki działy personalne, które uwrażliwione są na specyficzne potrzeby poszczególnych jednostek. Dodatkowo dział personalny obejmujący swoim działaniem całą Grupę tworzy jednolite ramy i inicjatywy obejmujące wszystkie sektory biznesowe.

Munich Re jako pracodawca pierwszego wyboru

Polityka personalna Munich Re ukierunkowana jest na cel bycia atrakcyjnym pracodawcą na wszystkich rynkach i pozostania takim w przyszłości. Pozyskanie na świecie pracowników z obszerną wiedzą fachową i szerokim doświadczeniem, ich rozwijanie i związanie z przedsiębiorstwem to istotne elementy tej polityki.

Rozwój pracowników

W obszarze rozwoju pracowników Munich Re dysponuje kompleksową ofertą programów szkoleniowych i nauczania zawodowego, która nieustannie dopasowywana jest do aktualnych i przyszłych wymogów. Cele i treści nauczania korespondują z modelem kompetencji Munich Re, który opisuje najważniejsze dla przedsiębiorstwa wymagania względem pracowników. Dla zabezpieczenia jakości programów rozwojowych i wspierania transferu wiedzy stosowana jest poza tym opracowana na użytek wewnętrzny „koncepcja kształcenia SHIFT”. SHIFT oznacza „Self-learning – Help and Instruction – Field test – Transfer support” i ma za zadanie przede wszystkim utrwalać wyniki uczenia się.

Zwiększająca się cyfryzacja w gospodarce ubezpieczeniowej stanowi od 2016 roku centralny temat w ramach doksztalcania się. W sektorze reasekuracji opracowano w latach 2016 i 2017 koncepcję, która analizuje zapotrzebowanie na nowe profile pracowników oraz wspiera podnoszenie kompetencji cyfrowych. Dodatkowo opracowano w roku 2017 wspólnie z „Digital School Initiative” ofertę podnoszenia kwalifikacji w zakresie cyfrowego poszerzania wiedzy dla wszystkich pracowników. W roku obrotowym ponad 2.000 pracowników uczestniczyło na całym świecie w serii treningowej w zakresie Digital Knowledge. Także ERGO przyczyniło się do wspierania i rozwijania pracowników w zakresie digitalizacji w roku 2017, uwzględniając cyfryzację i automatyzację w ramach projektów treningowych.

W Grupie istnieją dwa programy rozwoju personalnego: program trenerski EXPLORE i Group Management Platform. Group Management Platform tworzy sieć łączącą najwyższy poziom zarządzania z najbardziej utalentowanymi osobami w Grupie i przygotowuje ich za pomocą innowacyjnych formatów rozwojowych na objęcie istotnych funkcji zarządczych. Poza tym stworzono w roku 2017 specyficzne dla danego sektora działalności programy rozwoju personalnego. Dla sektora reasekuracji w roku obrotowym udało się wdrożyć program „Hydrogen”, adresowany do ambitnych i efektywnych pracowników z potencjałem w zakresie sukcesu zawodowego. Ponadto opracowano i uchwalono z ERGO Executive Network globalny program Leadership Development, który wdrożony zostanie w roku 2018.

Te programy wspierają ukierunkowany na przyszłość poziom kwalifikacji pracowników i umożliwiają utrzymanie wewnętrznych stóp obsady stanowisk menadżerskich na poziomie około 80% w ostatnich latach w Niemczech.

Pozyskiwanie i utrzymywanie pracowników

Munich Re jawi się pracownikom i kandydatom jako sprawiedliwy i odpowiedzialny pracodawca przykładający wagę do kwestii przywiązania pracowników z przedsiębiorstwem i zabezpieczenia ich efektywności. Oprócz już wymienionych programów rozwoju i wsparcia, do tego obszaru należy także transparentny system wynagrodzenia, rozbudowany system zarządzania higieną pracy, elastyczne warunki i modele czasu pracy.

Zagadnienia związane z podnoszeniem kwalifikacji, systemem wynagradzania, zarządzaniem zdrowiem oraz czasem i miejscem pracy zakotwiczyliśmy w różnych zasadach ramowych dla pracowników. Do tego należą uzgodnienia zakładowe we wszystkich sektorach działalności w Niemczech, obowiązujące na całym świecie

Human Resources Policies w reasekuracji i w ERGO (w fazie powstawania) oraz regulamin pracowniczy MEAG w Niemczech. Wszystkie te zasady ramowe są regularnie sprawdzane pod kątem ich aktualności.

Przeciętna długość zatrudnienia wynosząca 13,0 lat dla Munich Re (Grupa) i 14,8 lat dla Münchener Rück AG dowodzi wysokiego przywiązania pracowników do przedsiębiorstwa. Rotacja pracowników oscyluje na niskim poziomie, z dobrowolną fluktuacją na poziomie 5,7%. Münchener Rück AG przyczynia się do tego wyniku wartością 2,2%.

Diversity – różnorodność jako strategiczny czynnik sukcesu

Munich Re postawiło sobie za cel, stworzyć w ujęciu globalnym optymalne warunki do wzmocnienia i wykorzystania potencjału wszystkich pracowników wynikającego z ich zróżnicowanej przeszłości i doświadczeń. W tym celu zdefiniowaliśmy w ramach różnorodności implementację takich zagadnień jak Gender, Internationality oraz Age i osadziliśmy je w obowiązującej w całej Grupie Diversity Policy. W szczególności temat Gender Diversity jest priorytetem, z wyraźnie ilościowo określonym celem.

Strategiczne sterowanie inicjatywami Diversity [różnorodność] odbywa się centralnie poprzez grupową jednostkę personalną. Działy personalne poszczególnych jednostek asystują ich wdrażaniu w danych placówkach.

Gender

w ramach zobowiązania 30 spółek indeksu DAX, Munich Re postawiło sobie za cel zwiększenie udziału kobiet na stanowiskach kierowniczych w Niemczech do końca 2020 roku do poziomu 25%. Oprócz stworzenia warunków ramowych dotyczących pogodzenia sfery zawodowej z rodzinną opracowano szereg rozmaitych przedsięwzięć w zakresie wspierania zawodowego kobiet oraz uwrażliwienia na temat gender. Do tego zaliczają się choćby programy mentoringu, oferty coachingu, Diversity Days, sieci społecznych kobiet oraz indywidualne modele dla niepełnego czasu pracy i urlopu wychowawczego – także dla kadry kierowniczej. Aktualnie, udział kobiet w liczbie pracowników wynosi 54,5%. Udział kobiet na stanowiskach kierowniczych w Niemczech jest na poziomie 23,6%, na świecie – 33,5%. W Münchener Rück AG udział kobiet w liczbie pracowników wynosi 47,5%, na stanowiskach kierowniczych w Niemczech – 21,2% i w ujęciu globalnym – 21,7%.

Internationality

Celem strategii Diversity jest także promowanie różnorodności kulturowej w duchu międzynarodowym. Przy tym przykładamy wagę do zróżnicowanego obsadzania zespołów, międzynarodowego obsadzania kluczowych funkcji oraz zdobywania międzynarodowego doświadczenia na płaszczyźnie indywidualnej, przykładowo poprzez delegowanie do pracy w innych regionach świata. W programie talentów „Hydrogen” sektora reasekuracji w 2017 roku około 70% uczestników pochodziło z organizacji międzynarodowej.

Age

Aktywne wspieranie i promowanie pracowników na każdym etapie ich zawodowego życia stanowi kolejny element strategii Diversity. Oprócz elastycznych, dopasowanych

do trybu życia modeli czasu pracy i przerw w pracy takich jak Sabbaticals oraz możliwości przekształcenia gratyfikacji na czas wolny, Munich Re oferuje także kompleksowe programy Employee Assistance. Poza tym, Munich Re zapewnia oferty edukacyjne wspierające uczenie się przez całe życie oraz zróżnicowaną ofertę w zakresie opieki zdrowotnej.

Zwalczanie korupcji i przekupstwa

Korupcja i przekupstwo nie są w Munich Re tolerowane (granica zera tolerancji). Wdrożyliśmy wewnętrzne procedury, których celem jest ściganie i stosowne karanie każdego działania tego rodzaju. Zwalczanie korupcji umocowane jest na poziomie Grupy w dziale Group Compliance, który tworzy podstawy jednolitego dla całej Grupy modelu postępowania. Zwalczanie korupcji jest istotnym elementem systemu zarządzania Compliance (CMS) w Munich Re, który stanowi część kluczowej funkcji Compliance [zgodność] w ramach Solvency [wypłacalność] II. Dodatkowo, Munich Re ze względu na działalność międzynarodową podlega także przepisom prawa obowiązującym w innych krajach jak na przykład Foreign Corrupt Practices Act (FCPA) w USA oraz Bribery Act w Wielkiej Brytanii. Zwalczanie korupcji jest w Munich Re realizowane za pomocą wdrożonych w całej Grupie przedsięwzięć w ramach siedmiu elementów (kultura, zarządzanie ryzykiem, organizacja i procesy, doradztwo, komunikacja i szkolenia, sprawozdawczość, monitorowanie i kontrola oraz dokumentacja). Dzięki CMS, przeprowadzona analiza ryzyka powinna zapobiec korupcji. Wdrożyliśmy procesy i struktury mające za zadanie, aby możliwe naruszenia, które mogą wystąpić pomimo odpowiednich regulacji, zostały obszernie wyjaśnione i zakończone, zaś naruszenia regularne poddane odpowiednim sankcjom.

Lokalne jednostki Compliance służą pracownikom doradztwem przy pytaniach dotyczących działań antykorupcyjnych, w szczególności także w temacie odpowiedniego podejścia do prezentów i zaproszeń.

Kodeks postępowania (Code of Conduct)

W ramach kodeksu postępowania (Code of Conduct) wszyscy pracownicy są zobowiązani do działania odpowiedzialnego, transparentnego, nieposzlakowanego i budzącego zaufanie, ujawniania konfliktów interesów i nieoferowania lub obiecywania łapówek. Na temat istotnych wymogów w roku 2017 prowadzono także szkolenia. Prezes Zarządu przyjmując kodeks postępowania podkreślił znaczenie kultury compliance, dzięki której chronimy reputację Munich Re i realizujemy cele przedsiębiorstwa na bazie naszych wartości. Szczególną odpowiedzialność, która leży po stronie kadry kierowniczej, stanowi zapewnienie przestrzegania zasad prawnych, dawanie przykładu w zachowywaniu core principles [podstawowych zasad] i tym samym tworzenie zauważalnej kultury compliance.

Kodeks postępowania i towarzyszące wytyczne zawierają szczegółowe wymagania w kwestii odpowiedzialnego podejścia do zaproszeń i prezentów, darowizn i sponsoringu oraz kontaktowania się z osobami piastującymi rozmaite funkcje publiczne. Kodeks postępowania, pierwotnie uchwalony w 2005 roku, został w roku obrotowym gruntownie przereklamowany i zostanie wdrożony w Grupie w nowej

wersji w roku 2018. Także kodeks postępowania Grupy ERGO uwzględniający aspekty prania brudnych pieniędzy, ma być wdrażany w roku 2018.

W obszarze ubezpieczeń bezpośrednich, który ze względu na naturę rynku zbytu oraz sieci brokerskiej jest bardziej narażony na ryzyka korupcyjne niż reasekuracja, ERGO jako jedno z pierwszych przedsiębiorstw przystąpiło już 1 lipca 2013 roku do kodeksu postępowania GDV [*Stowarzyszenie Niemieckich Towarzystw Ubezpieczeniowych*] w zakresie sprzedaży produktów ubezpieczeniowych. Ten kodeks stanowi podstawę implementacji środków piętnowania korupcji, przekupstwa i przekupności poprzez przyjęcie odpowiednich reguł w procesie tworzenia umów sieci dystrybucyjnych i odpowiednie zobowiązanie się partnerów dystrybucyjnych. W przeszłości właściwa implementacja zasad i środków tego typu była potwierdzana przez zewnętrznego audytora.

Prewencja i ujawnienie

Minimalne standardy w zakresie prewencji i ujawniania zachowania niezgodnego z zasadami zawierają na przykład odpowiedni podział funkcji, stosowanie zasady czterech oczu przy podpisywaniu umów i płatnościach wychodzących. Zgodnie z zasadą określoną w dyrektywie dotyczącej zwalczania działań gospodarko-kryminalnych Know-Your-Customer [*poznaj swojego klienta*] dostateczne informacje o partnerze handlowym, jego historii oraz celu i dopuszczalności planowanego przedsięwzięcia muszą być znane przed dokonaniem transakcji. Dodatkowo przy doborze naszych bezpośrednich partnerów handlowych zwracamy uwagę na to, aby przestrzegali prawa i przepisów oraz zachowywali się odpowiedzialnie. Do tego należy także przeprowadzenie transparentnego i udokumentowanego procesu doboru naszych usługodawców i dostawców, prowadzenie kontroli due diligence [*z należytą starannością*] z partnerami handlowymi działającymi w imieniu Munich Re oraz stosowanie klauzul antykorupcyjnych we wszystkich umowach o wartości przekraczającej 1 milion €. Tak zwane płatności przyspieszające (facilitation payments) są wyraźnie zabronione w dyrektywie zwalczania działań gospodarko-kryminalnych. Również przyjmowanie gotówki, darowizn pieniężnych i innych korzyści finansowych jest wzbronione w Munich Re przez wytyczne dotyczące prezentów i zaproszeń.

Sprawozdanie w zakresie compliance

Nasze sprawozdanie w zakresie compliance pojawia się ad-hoc i kwartalnie dla Zarządu i Komitetu Audytu Rady Nadzorczej Münchener Rück AG. Sprawozdawczości podlegają na przykład zgłoszone aktualizacje dotyczące wdrażania CMS w zakresie przeciwdziałania korupcji, przypadki naruszenia compliance, wyniki nadzwyczajnych kontroli oraz podjęte kroki włącznie z sankcjami wywołanymi naruszeniami. W tym celu wdrożono raportowanie z przedsiębiorstw należących do Grupy do działu Group Compliance. Poważne naruszenia przepisów prawa lub znaczących regulacji wewnętrznych przedsiębiorstwa Grupy należy zgłaszać ad-hoc i kwartalnie aktualizować. W takich przypadkach przedsiębiorstwa należące do Grupy dokonują odpowiedniego raportowania do lokalnego zarządu i organów nadzoru.

W roku 2017 nie wystąpiły w naszej Grupie żadne potwierdzone w Solvency II Group Compliance Policy znaczące incydenty i nie wszczęto żadnego istotnego postępowania związanego z podejrzeniem korupcji.

Corporate Responsibility w ubezpieczeniach i inwestycjach kapitałowych

Uznanie międzynarodowych wytycznych, w szczególności naszych dobrowolnych zobowiązań takich jak podpisanie UN Global Compact, Principles for Sustainable (PSI) [zasady zrównoważonego rozwoju] i Principles for Responsible Investment (PRI) [zasady odpowiedzialnego inwestowania] tworzy ramy naszej strategii zrównoważonego rozwoju.

Działać ze świadomością odpowiedzialności i jednocześnie tworzyć wartość dodaną dla przedsiębiorstwa jak i społeczeństwa jest dla Munich Re centralną myślą przewodnią. W całej naszej Grupie realizujemy tę maksymę poprzez naszą strategię zrównoważonego rozwoju, którą ukierunkowujemy według zasady Shared Value [wspólnej wartości]. Aby ograniczyć wzgl. udaremnić negatywne oddziaływanie na środowisko, lokalne społeczności i prawa człowieka, wdrożyliśmy procesy na poziomie Grupy oraz opracowaliśmy kroki i ustanowiliśmy specyficzne regulacje dla działalności ubezpieczeniowej i naszych inwestycji kapitałowych. W roku 2017 Zarząd Munich Re sformułował poza tym własną deklarację w sprawie przestrzegania praw człowieka.

Grupowa strategia i aktywności w zakresie Corporate Responsibility [odpowiedzialność przedsiębiorstwa] są splecione ze sobą w departamencie Economics, Sustainability & Public Affairs, który podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Aspekty ESG są uwzględniane przy ustalaniu wynagrodzenia zmiennego członków Zarządu.

Group Corporate Responsibility Committee (GCRC) doradza Zarządowi przy dalszym opracowywaniu strategii zrównoważonego rozwoju. GCRC uchwalił ogólnie obowiązujące aspekty ESG, które stanowią podstawę dla przedstawionych poniżej dokumentów przedstawiających stanowisko [niem. Positionspapier] i środków. W zakresie środowiska, obejmuje to zagadnienia związane z ochroną środowiska i wykorzystaniem naturalnych zasobów oraz różnorodnością biologiczną. Odpowiedzialność społeczna wyraża się w takich obszarach tematycznych jak środowisko polityczne i odbiór społeczny, warunki pracy, zdrowie i bezpieczeństwo ludzi, przesiedlanie ludzi oraz dziedzictwo kulturowe. W zakresie governance [ład korporacyjny] sprawdzane jest w szczególności przy ubezpieczanych projektach, czy lokalne prawne warunki ramowe oraz planowanie przez ubezpieczającego leżące u podstaw projektu ubezpieczeniowego umożliwiają skuteczną realizację projektu. Przykładowo w inwestycji kapitałowej stosowny rating kraju w zakresie ESG jest uwzględniany w zakresie ładu korporacyjnego. Zagadnienia odnoszące się do praw człowieka są adresowane w ramach różnych aspektów ESG.

Stanowiska i środki

GCRC identyfikuje i ustala priorytet dla wrażliwych tematów działalności, w stosunku do których są dla całej grupy opracowywane obowiązujące stanowiska. Te z kolei są

transponowane do obowiązujących dyrektyw i wytycznych dla naszych pracowników. Dalsze zagadnienia są w razie potrzeby podejmowane i przedkładane w GCRC.

Munich Re od 2012 roku opracował stanowiska i środki do następujących wrażliwych tematów:

- potępiana broń: obowiązuje wytyczne w sprawie broni kasetowej i min lądowych
- odwierty w Arktyce: obowiązująca ocena ryzyk w Arctic Drilling Panel
- inwestycje w grunty rolnicze: obowiązkowe wytyczne dot. kontroli aspektów ESG
- rating krajów w zakresie ESG: zakaz inwestycji w obligacje państwowe krajów z niedostateczną oceną ESG
- szczelinowanie: dokument przedstawiający stanowisko ze specyficznymi pytaniami dotyczącymi kwestii ESG
- piasek roponośny: dokument przedstawiający stanowisko ze specyficznymi pytaniami dotyczącymi kwestii ESG
- górnictwo: dokument przedstawiający stanowisko ze specyficznymi pytaniami dotyczącymi kwestii ESG
- ESG-Tool: ocena różnych sektorów (np. duże projekty infrastrukturalne)

Celem zewnętrznej walidacji naszych aktywności uczestniczymy corocznie w wybranych ocenach niezależnych agencji ratingowych wyspecjalizowanych w zakresie zrównoważonego rozwoju. Wyniki ocen są przekazywane do GCRC, co umożliwia identyfikację obszarów działania i opracowywanie odpowiednich kroków.

Corporate Responsibility w ubezpieczeniach

Munich Re angażuje się wspólnie z innymi towarzystwami ubezpieczeniowymi w inicjatywę PSI i posiada swoją reprezentację w tamtejszym zarządzie. Ta inicjatywa ma za zadanie promowanie lepszego zrozumienia ryzyk ESG i sposobów ich unikania oraz opracowanie standardów branżowych w tym zakresie. W ramach publicznego raportu PSI udokumentowany jest nasz coroczny postęp w tej dziedzinie.

W naszej działalności ubezpieczeniowej uwzględniane są aspekty ESG w zakresie oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz produktów i usług. Przedsięwzięciem integrującym aspekty ESG są szkolenia pracowników. Poza tym w obszarze reasekuracji stworzono sieć koordynatorów po to, aby pracownicy mogli przekazywać swoją wiedzę wewnątrz swojego działu. W ubezpieczeniach bezpośrednich kontrola aspektów ESG jest standardowym elementem procesu opracowywania produktu dla klientów prywatnych.

Munich Re od 2012 roku opracowywał do wrażliwych tematów specjalnie dopasowane katalogi pytań, które zawarte są w odpowiednich dokumentach przedstawiających stanowisko. Te z kolei zostały wbudowane w ESG-Tool, który wspiera naszych agentów ubezpieczeniowych w systematycznym uwzględnianiu aspektów ESG w ocenie ryzyka. Poza tym globalnie działający pracownicy mają do dyspozycji rating krajów ESG, który umożliwia im szybki wgląd w istotne wskaźniki.

Corporate Responsibility w inwestycjach kapitałowych

MEAG jako zarządca majątku Munich Re realizuje wymagania PRI, które mają na celu lepsze zrozumienie oddziaływania inwestycji na tematy związane ze środowiskiem, społeczeństwem i kierowaniem przedsiębiorstwem oraz wspieranie sygnatariuszy PRI przy integracji tych zagadnień podczas podejmowania przez nich decyzji inwestycyjnych. W corocznym PRI Survey, Munich Re osiągnął w 2016 roku w module Strategy and Governance notę „A” uzyskując 28 z maksymalnie 30 przyznawanych gwiazdek. Wyniki za rok 2017 zostaną opublikowane w roku 2018. Obowiązujące w naszej Grupie Responsible Investment Guideline obejmują wszystkie wytyczne i wymogi w odniesieniu do PRI i ESG, które dotyczą naszych inwestycji kapitałowych. Generalnie dla wszystkich inwestycji kapitałowych obowiązują wewnętrznie ustalone kryteria wyłączające. Większość naszych inwestycji kapitałowych powinna być lokowana w sposób zrównoważony. Przy tym przykładamy wagę do zrównoważonych kryteriów inwestycyjnych w danych klasach aktywów.

Inwestycje w akcje i obligacje przedsiębiorstw odbywają się w szczególności przy uwzględnieniu wskaźników zrównoważonego rozwoju (np. Dow Jones Sustainability World Group Index lub FTSE4Good). Inne obligacje podlegają ocenie za pomocą ratingów ESG-Researchprovider (np. oekom research). Obligacje państwowe są analizowane za pomocą ratingu krajów w zakresie zrównoważonego rozwoju. Przy nabywaniu nieruchomości w procesie decyzyjnym uwzględniane są m.in. wydajność energetyczna i materiały budowlane. Dla inwestycji w infrastrukturę, odnawialne źródła energii i gospodarkę leśną specyficzne aspekty ESG podlegają kontroli już w Due Diligence.

MEAG systematycznie kontynuuje rozwój zrównoważonej inwestycji kapitałowej integrując ESG-Research w proces inwestycyjny i współpracując od 2017 roku z oferentem MSCI jako dostawcą danych.

W 2017 roku znacząca część naszych inwestycji kapitałowych była ulokowana w sposób zrównoważony.

Raport niezależnego biegłego rewidenta z usługi dającej umiarkowaną pewność

Do Münchener Rückversicherungs-Gesellschaft Aktiengesellschaft w München, München

Dokonałiśmy badania celem uzyskania umiarkowanej pewności w zakresie oświadczenia na temat informacji niefinansowych Grupy Münchener Rückversicherungs-Gesellschaft Aktiengesellschaft w München (dalej: Munich Re) zgodnie z § 315b HGB [*niemiecki kodeks handlowy*], które jest połączone z oświadczeniem spółki matki na temat informacji niefinansowych według § 289b HGB, składające się ze skonsolidowanego sprawozdania na temat informacji niefinansowych oraz zakwalifikowanego poprzez odsyłacz jako element rozdziału „Grupa” skonsolidowanego sprawozdania z działalności koncernu (dalej: skonsolidowane oświadczenie na temat informacji niefinansowych) za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku. Dane za lata poprzednie nie były przedmiotem naszego badania.

Odpowiedzialność ustawowych przedstawicieli

Ustawowi przedstawiciele spółki są odpowiedzialni za sporządzenie skonsolidowanego oświadczenia na temat informacji niefinansowych według §§ 315c w związku z 289c do 289e HGB [*kodeks handlowy*].

Odpowiedzialność przedstawicieli ustawowych spółki obejmuje wybór i zastosowanie metod sporządzenia skonsolidowanego oświadczenia na temat informacji niefinansowych oraz przyjęcie założeń i przeprowadzenie szacunków dotyczących poszczególnych danych, które są odpowiednie w tych okolicznościach. Poza tym ustawowi przedstawiciele są odpowiedzialni za przeprowadzenie wewnętrznych kontroli, które uznali za konieczne, aby móc sporządzić skonsolidowane oświadczenie na temat informacji niefinansowych, pozbawione znaczących – zamierzonych lub niezamierzonych – fałszywych informacji.

Oświadczenie biegłego rewidenta o niezależności i zapewnieniu jakości

Jesteśmy niezależni od przedsiębiorstwa w myśl niemieckich przepisów handlowych i zasad etyki zawodowej i wypełniliśmy nasze pozostałe obowiązki zawodowe zgodnie z tymi wymaganiami.

Nasza spółka audytowa stosuje krajowe regulacje ustawowe i normy branżowe celem zapewnienia odpowiedniego poziomu jakości, w szczególności statut zawodowy biegłych rewidentów i audytorów przysięgłych oraz standard zabezpieczenia jakości IDW [*niemiecki instytut biegłych rewidentów*]: wymogi wobec zabezpieczenia jakości w praktyce biegłych rewidentów (IDW QS1).

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Naszym zadaniem jest wydanie opinii z umiarkowaną pewnością na podstawie przeprowadzonej przez nas kontroli na temat skonsolidowanego oświadczenia na temat informacji niefinansowych.

Naszą kontrolę przeprowadziliśmy przy zachowaniu International Standard on Assurance Engagements (ISAE) 3000 (Revised): „Assurance Engagements other than Audits or Reviews of Historical Financial Information”, wydanych przez IAASB. Zgodnie z tymi regulacjami kontrolę należy tak zaplanować i przeprowadzić, żeby możliwe było wydanie opinii z umiarkowaną pewnością o tym, czy skonsolidowane oświadczenie na temat informacji niefinansowych spółki zostało sporządzone we wszystkich istotnych punktach w zgodności z §§ 315c w związku z 289c do 289e HGB [kodeks handlowy]. Przy badaniu w celu uzyskania umiarkowanej pewności przeprowadzone czynności kontrolne w porównaniu z badaniem celem uzyskania wystarczającej pewności są mniej obszerne, przez co uzyskuje się znacznie mniejszą pewność wyniku kontroli. Wyboru czynności kontrolnych dokonuje zgodnie z własnym uznaniem biegły rewident.

W ramach naszej kontroli, którą przeprowadziliśmy w części zasadniczej w okresie od października 2017 roku do marca 2018 roku podjęliśmy m.in. następujące czynności kontrolne i inne działania:

- badanie ankietowe pracowników odnośnie doboru tematów skonsolidowanego oświadczenia na temat informacji niefinansowych, oceny ryzyka i koncepcji Munich Re w zakresie tematów zidentyfikowanych jako istotne,
- badanie ankietowe pracowników zaangażowanych do zgromadzenia i konsolidacji danych oraz sporządzenia skonsolidowanego oświadczenia na temat informacji niefinansowych, do oceny systemów sprawozdawczości, metod pozyskiwania i przetwarzania danych oraz wewnętrznych kontroli, o ile są one odpowiednie do przeprowadzenia kontroli danych w skonsolidowanym oświadczeniu na temat informacji niefinansowych,
- wgląd w odpowiednie dokumentacje systemów i procesów dotyczących pozyskiwania, analizy i agregacji danych z właściwych działów jak na przykład compliance i personel w okresie sprawozdawczym oraz ich sprawdzenie za pomocą prób losowych,
- badania ankietowe i wgląd w dokumenty w próbach losowych odnośnie gromadzenia i raportowania wybranych danych,
- działania analityczne na poziomie koncernu odnośnie jakości raportowanych danych,
- ocena prezentacji danych w skonsolidowanym oświadczeniu na temat informacji niefinansowych.

Opinia pokontrolna

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych i pozyskanych dokumentów kontrolnych nie ujawniły się nam żadne okoliczności, które doprowadziłyby nas do przekonania, że skonsolidowane oświadczenie na temat informacji niefinansowych

spółki Münchener Rückversicherungs-Gesellschaft Aktiengesellschaft w München za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 nie zostało sporządzone we wszystkich istotnych punktach w zgodności z §§ 315c w związku z 289c do 289e HGB [niemiecki kodeks handlowy].

Cel wykorzystania raportu

Wydajemy ten raport na podstawie zlecenia zawartego z Munich Re. Badanie zostało przeprowadzone dla potrzeb przedsiębiorstwa. Raport jest przeznaczony jedynie dla celów poinformowania spółki na temat wyniku badania i nie jest przeznaczony do innych celów. Niniejszy raport nie jest przeznaczony do tego, żeby osoby trzecie na jego podstawie podejmowały decyzje (majątkowe).

Warunki zlecenia i odpowiedzialność

W odniesieniu do tego zlecenia obowiązujące są, także w stosunku do osób trzecich, nasze Ogólne Warunki Zamówienia dla Biegłych Rewidentów i Firm Audytorskich z dnia 1 stycznia 2017 ([http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-idw-aab-2017-de/\\$FILE/EY-idw-aab-2017-de.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-idw-aab-2017-de/$FILE/EY-idw-aab-2017-de.pdf)). Odsyłamy gwoli uzupełnienia na zawarte tam w pkt. 9 regulacje dotyczące odpowiedzialności oraz wyłączenia odpowiedzialności względem osób trzecich. Względem osób trzecich nie ponosimy żadnej odpowiedzialności i nie jesteśmy w inny sposób zobowiązani, chyba, że zawarliśmy z osobą trzecią inaczej brzmiące porozumienie na piśmie lub wspomniane wyłączenie odpowiedzialności jest nieskuteczne.

Pragniemy wyraźnie podkreślić, że nie przeprowadzamy aktualizacji raportu w odniesieniu do wydarzeń lub okoliczności, które miały miejsce po jego sporządzeniu, o ile nie występuje w tej kwestii żadne prawne zobowiązanie. Ktokolwiek przyjmuje do wiadomości przedstawiony w powyższym raporcie wynik naszego badania, sam ponosi odpowiedzialność za decyzje, czy i w jakiej formie ten wynik dla swoich celów spożytkuje i poprzez własne działania sprawdzające poszerzy, zweryfikuje lub zaktualizuje.

München [Monachium], 7 marca 2018

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Nicole Richter
Biegły rewident

Nina Müller
Biegły rewident

Zgodność tłumaczenia z oryginałem w języku niemieckim potwierdza tłumacz przysięgły języka niemieckiego mgr Marcin Urban. Nr TP/2367/06. Nr w repertorium: 05/2018. Gdańsk, dnia 04.04.2018.

